

EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT

2400 Dunaújváros, Erkel kert 23.

Telefon/fax: (+36) 25 412-123

Mobil: (+36) 20 237-42-88

E-mail: egmeg92@gmail.com

Weblap: www.egeszsegmegorzesikozpont.hu

AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT 2019. ÉVI BESZÁMOLÓJA

Dunaújváros, 2020. február 25.

Kleinné Németh Judit
Kleinné Németh Judit
intézményvezető

Az Egészségmegőrzési Központ szakterületei

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciós foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

1. Iskolai órák
2. Mentálhigiénés konzultáció a középiskolákban

II. Mentálhigiénés programok

1. Tanácsadások
 - Életvezetési tanácsadás, pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció
 - „Négyülékes” konzultáció serdülőknek
 - Mediáció
 - Táplálkozási tanácsadás
 - Szülő konzultáció
 - Mentálhigiénés konzultáció középiskolákban
2. Képzések, tréningek
 - Kortárssegítő képzés
 - Önismereti csoportok
3. Klubok, csoportok
 - Kortárssegítő Klub
 - Kamasz csoport
 - Kismama-Kispapa Klub
 - Szülők Iskolája
 - Testébresztő Torna
4. Esetmegbeszélések

III. Védőnői szolgálat

1. Területi védőnők
 - Várandós és nővédelmi gondozás
 - Csecsemőgondozás
 - 1-3 évesek gondozása
 - 3-6 évesek gondozása
 - Bölcsődei, óvodai gondozás
 - 7-18 évesek gondozása
 - Gyermekvédelem, jelzőrendszeri tevékenység
 - Egészségnevelés
 - Egyéb tevékenységek
2. Iskolai védőnők
 - Iskolavédőnői tevékenységek
 - Védőnői szűrések
 - Oltások
 - Tisztasági szűrések
 - Pályaalkalmassági vizsgálatok
 - Egészségnevelési órák
 - Egyéb tevékenységek

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

- Kötelező szűrővizsgálatok
- Védőoltások pótlása
- Testnevelés óra alóli felmentések elbírálása
- Egészségügyi könyvek kitöltése és érvényesítése
- Tisztasági vizsgálat
- Alapszintű újraélesztés oktatása
- Alkalmassági vizsgálatok
- Egyéb tevékenységek

V. Szakmai kapcsolatok

Az Egészségmegőrzési Központ munkatársai immár 26. éve szolgálják, támogatják tudásukkal, tapasztalataikkal a Dunaújvárosban születő gyerekeket, az itt élő családokat, a városban tanuló diákokat, és működtetik szakmai együttműködéseiket.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény (mely Magyarország helyi önkormányzatairól szól) II. fejezet 13. § (1) 4. pontjában kötelező feladatként jelöli meg az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások ellátását, melyet Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 1993 óta az Egészségmegőrzési Központ által is megvalósít.

Az intézményünkben működő szakmai team komplex módon értelmezi a prevenciót, és ennek szellemében segíti a dunaújvárosi lakosságot fogantatástól időskorig egészségnevelési és mentálhigiénés tevékenységei során. 2011. január 1-jétől a védőnői hálózattal bővültünk, mely óriási lehetőség, hiszen a védőnők mellett orvos, mentálhigiénés szakember együttműködése támogatja a családokat, a városban működő szakemberek közötti kommunikációt, a szakmai munkát és a jelzőrendszer hatékonyabb működését.

Az Egészségmegőrzési Központ pénzügyi helyzete 2019-ben stabil volt.

Intézményen belül egyre nagyobb bérfeszültséget okoz, hogy jelentős különbség van a védőnői, orvosi és az egészségnevelői-mentálhigiénés munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak fizetése között, melynek oka, hogy az egészségügyi bérrendezés rájuk nem vonatkozott.

Az érdeklődők a www.egeszsegmegorzesikozpont.hu honlapon tájékozódhatnak intézményünkről és minden fontos eseményről.

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciósz foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

DMJV önkormányzata olyan prevenciósz szakmai szolgáltatást nyújt az Egészségmegőrzési Központ munkatársai által a Dunaújvárosban tanuló diákoknak, mely Magyarországon egyedülálló. Ajánlataink segítik, kiegészítik az oktatási intézmények részére a „nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról” szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 131. §. és 132. § szerint előírt feladatok teljesítését.

2019-ben is megvalósult az a célunk, hogy tervezhetően, az iskolák számára átlátható módon tudjuk a programokat ajánlani. Megtartottuk a két szakmacsoport sajátosságait: az Egészségmegőrzési Központ iskolavédőnői csoportja egészségügyi, mentálhigiénés csoportja pedig pszichológiai, személyiségfejlesztő szempontok szerint végezte egészségnevelő tevékenységét Dunaújváros általános és középiskolaiban.

1. Iskolai órák

A fiatalok lelki egészségének megőrzése érdekében készítettük el iskolai programunkat. Célunk a prevenció. A diákok életkori sajátosságaihoz leginkább illeszkedő témákat dolgozunk fel a foglalkozásokon, ezért minden évfolyamon más a tematika. Így biztosítjuk, hogy a gyerekek iskolai életük során minden témával a lehető legmegfelelőbb időben találkozhatnak.

A táblázatokban láthatók, hogy a témákat mely évfolyamokon, hány órában, milyen szakemberrel tervezzük. Ezek az információk és a szakmai célok is megtalálhatók az osztályfőnökökhöz eljuttatott szakmai anyagban, melynek segítségével a diákok, pedagógusok és szülők tájékozódhatnak programjainkról.

AZ ISKOLAI ÓRÁK TÉMAI ÉS ÓRASZÁMAI ÉVFOLYAMOK SZERINT

Általános iskola

	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
Alsó tagozat	1.	Mesecsoport I.	3x2	Napirend, tisztálkodás	2
	2.	Mesecsoport II.	3x2	Egészséges táplálkozás I.	2
	3.	Társas kapcsolatok I.	5	Balesetek megelőzése	2
	4.	Veszélyes helyzetek, ártalmas szokások	4	Serdülőkori változások I.	4
Felső tagozat	5.	Önismeret, közösségépítés	5	Egészséges táplálkozás II.	2
	6.	Társas kapcsolatok II	5	Káros szenvedélyek	2
	7.	Függőségek	4	Serdülőkori változások II.	2
	8.	Kamaszkori kapcsolatok	4	Felelősség a szerelemben	2

Középiskola

Középiskola	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
	9.	Közösségépítés	5	Káros szenvedélyek vagy Fogamzásgátlás	3
	10.	Függőségek	4	Fogamzásgátlás vagy Káros szenvedélyek	3
	11.	Szerelem, párkapcsolat	4	Abortusz- és daganatprevenció	4
	12.	Felnőtté válás	4	Szexuális úton terjedő betegségek, abortusz	1

**AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT EGÉSZSÉGNEVELÉSI, PREVENCIÓS TEVÉKENYSÉGE
DUNAÚJVÁROS ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁIBAN
(MENTÁLHIGIÉNÉS ÉS VÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA ÖSSZESEN)**

Év	Általános iskolai óraszám	Középiskolai óraszám	Összesen óraszám
2014	597	540	1 137
2015	590	734	1 324
2016	541	668	1 209
2017	475	524	999
2018	524	502	1 026
2019	467	596	1 063

MENTÁLHIGIÉNÉS FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2019-BEN

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen
1.	2	12	62
2.	3	18	77
3.	9	45	189
4.	7	28	144
5.	8	38	175
6.	11	52	277
7.	14	52	304
8.	9	35	208
9.	32	143	737
10.	19	72	377
11.	18	69	364
12.	9	36	201
Összesen:	141	600	3 115

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2019-BEN

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen
1.	5	10	112
2.	6	12	126
3.	8	16	172
4.	11	44	265
5.	12	24	282
6.	14	29	337
7.	13	27	283
8.	12	25	263
9.	26	81	631
10.	27	81	639
11.	31	92	742
12.	20	22	476
Összesen:	185	463	4 328

MENTÁLHIGIÉNÉS FOGLALKOZÁSOK TÉMA SZERINTI MEGOSZLÁSA 2019-BEN

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
1.	Mesecsoport I.	12
2.	Mesecsoport II.	18
3.	Társas kapcsolatok I.	45
4.	Veszélyes helyzetek, ártalmas szokások	28
5.	Önismeret, közösségépítés	38
6.	Társas kapcsolatok II.	52
7.	Függőségek I.	52
8.	Kamaszkori kapcsolatok	35
9.	Közösségépítés	143
10.	Függőségek II.	72
11.	Szerelem, párkapcsolat	69
12.	Felnőtté válás	36
Összesen:		600

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK TÉMA SZERINTI MEGOSZLÁSA 2019-BEN

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
1.	Napirend, tisztálkodás	10
2.	Egészséges táplálkozás I.	12
3.	Balesetek megelőzése	16
4.	Serdülőkori változások I.	44
5.	Egészséges táplálkozás II.	24
6.	Káros szenvedélyek	29
7.	Serdülőkori változások II.	27
8.	Felelősség a szerelemben	25
9.	Káros szenvedélyek	35
	Fogamzásgátlás	46
10.	Fogamzásgátlás	52
	Káros szenvedélyek	29
11.	Abortusz- és daganatprevenció	92
12.	Szexuális úton terjedő betegségek	22
Összesen:		463

2. Mentálhigiénés konzultáció, életmód-tanácsadás középiskolákban

A középiskolák munkatársai (tanárok) és az iskolavédőnők évek óta rendszeresen irányítottak/irányítanak intézményünkbe diákokat és szülőket mentálhigiénés konzultációra. Ezért gondoltuk, hogy az iskolákban tartott fogadóóra segíti a diákokat abban, hogy igény esetén eljussanak szakemberhez a problémájukkal. Ennek megfelelően az Egészségmegőrzési Központ mentálhigiénés szakemberei heti egy alkalommal három órás időtartamban konzultációt (segítő beszélgetést) biztosítottak több középiskolában 2019-ben is, melynek kereteit és szabályait az együttműködési megállapodások rögzítik.

Az együttműködésben részt vevő iskolák:

- Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Kollégium
- DSZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- DSZC Dunaferr Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- DSZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma
- DSZC Bánki Donát Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

A konzultációra a diákok önként jelentkezhetnek, melyhez segítséget kapnak az osztályfőnököktől, iskolavédőnőktől.

Az iskolai mentálhigiénés beszélgetések az egészséges személyiség optimális fejlődését prevenciósi módszerekkel támogatják.

Tapasztalataink szerint a problémák hátterében – legtöbb esetben – diszfunkcionális családi működés van.

A leggyakrabban megjelenő nehézségek:

- családi (anyagi nehézségek a családban, elvált szülők–kallódó gyerek, alkoholizmus a családban, elhanyagolás)
- életkori/kamaszkori nehézségek (iskolai, kollégiumi beilleszkedés, magatartási, tanulási nehézségek, baráti konfliktusok, hangulatzavar)
- szorongás, pszichoszomatikus („pánik”) tünetek
- függőségek
- önértékelési gondok
- öngyilkossági készletés

II. Mentálhigiénés programok

1. TANÁCSADÁSOK, SEGÍTŐ BESZÉLGETÉSEK

- **Életvezetési tanácsadás/mentálhigiénés konzultáció**
Segítő kapcsolat, mely lehetőséget teremt arra, hogy a pszichésen egészséges emberek saját erőforrásaikat hatékonyabban kiaknázzák, fejlődjön önismeretük, önelemző képességük, problémamegoldó készségük.
- **„Négyülékes konzultáció” serdülőknek**
A kamasz korosztály fejlődési sajátosságaihoz alkalmazkodó módszer, mely segítséget nyújt a jelentkező fiataloknak, hogy végiggondolják aktuális problémáik pszichés motívumait.
- **Mediáció**
Speciális konfliktuskezelési eljárás, mely segítséget nyújt a konfliktus tisztázásában, és olyan megoldás megtalálásában, mely mindkét fél számára elfogadható és megvalósítható. Igénybe vehető: családi, párkapcsolati, szülő-gyerek, válási, gyermek-elhelyezési, munkahelyi konfliktusok esetén, illetve intézményi mediációként.
- **Táplálkozási tanácsadás**
A táplálkozási tanácsadás az egészségmegőrzést szolgálja egyénre szabottan.
- **Szülő konzultáció**
Szülőknek nyújt segítséget elsősorban nevelési kérdésekben.
- **Drogprevenációs tanácsadás**
Konzultációs lehetőség fiataloknak, szülőknek, pedagógusoknak a függőség kialakulásáról és jeleiről, a különféle szenvedélybetegségekről. Segítséget nyújtunk a kapcsolatfelvételen az MRE Újvárosi Drogambulancia szakembereivel.

Megtartott tanácsadások téma, nemek és életkor szerinti megoszlása

Életkor	Pszichológiai, életvezetési tanácsadás		Addiktológiai tanácsadás, drog konzultáció		Táplálkozási és mozgásszervi tanácsadás		Szülő konzultáció		Mediáció		Négyülékes konzultáció serdülőknek		Gyermek konzultáció		Mentálhigiénés konzultáció		Összesen		
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	
0 - 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	6	8	0	0	0	6	0	0	0	3	0	0	0	0	63	49	69	66	
16-20	54	68	0	0	3	11	0	0	2	4	0	0	0	0	46	41	105	124	
21-25	6	29	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	8	35	
26-30	15	78	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	78	
31-35	27	54	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	31	58	
36-40	0	71	0	0	0	9	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	3	83	
41-45	4	67	0	0	0	20	0	0	4	5	0	0	0	0	0	1	8	93	
46-50	0	31	0	0	3	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	41	
51-55	0	10	0	0	0	1	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	
56-60	0	5	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	
61-65	3	7	0	0	0	3	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	10	
65-70	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
70-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Össz.:	118	428	0	0	10	73	21	22	12	17	0	0	0	0	111	91	272	631	

Intézményünk szakembereinek fogadó kapacitását a segítő beszélgetésekre az alábbi körülmények befolyásolják:

- munkatársak száma
- szakképzettség
- kompetencia határok figyelembe vétele
- leterheltség

2. KÉPZÉSEK, TRÉNINGEK

• **Kortárssegítő képzés**

Első kortárssegítő képzésünket az 1999/2000-es tanévben indítottuk, mely azóta is minden évben megszervezésre került.

Cél, hogy a jelentkező diákokat felkészítsük a kortársaikkal való együttműködésre a segítő tevékenységben.

A képzésen a környezetre irányuló értékek közül a szolidaritás, a másokon való segítség, a kommunikációs készség és a problémamegoldó képesség megerősítésére, támogatására törekszünk.

A belső értékek közül az önismeret, önbizalom, önmagukkal kialakított jó viszony megerősítését és fejlesztését tartjuk különösen fontosnak.

A képzés speciális célja, hogy a fiatalok megerősödjének a drogmentes pozitív életstílus kialakulásában.

A középiskolák érettségiző osztályaiból érkező tanulóknál lehetőségünk van – az iskolákkal kötött együttműködési megállapodás alapján – beszámítani a közösségi szolgálatba a kortárssegítő képzésen és klubban való részvételt.

2019-ben az egy hetes kortárssegítő képzésünkön 27 diák vett részt 8 középiskolából:

Bánki	Hild	Dunaferr	Kereskedelmi	Lorántffy	Pannon	Rudas	Széchenyi
4 fő	2 fő	2 fő	2 fő	2 fő	8 fő	3 fő	4 fő

3. KLUBOK, CSOPORTOK

• **Kortárssegítő Klub**

Intézményünkben heti rendszerességgel Kortárssegítő Klub működik.

A klub foglalkozásain tovább mélyül az önismereti, a személyiségfejlesztő folyamat, emellett a diákok megismerik és elsajátítják az esetmegbeszélés, esetkonzultáció technikáját. A csoportfoglalkozások tematikájának elkészítésekor figyelembe vettük a kortárssegítők javaslatait is. Az iskolákban megtörtént esetek feldolgozásában is segítséget kaptak.

• **Önismereti csoport a Jószolgálati Otthon ellátottjainak**

2019 szeptemberétől, a Jószolgálati Otthon Közalapítvánnyal kötött együttműködés keretében önismereti csoport valósult meg az intézményünkben, az otthon ellátottjai számára. A foglalkozásokat mentálhigiénés kollégák vezették.

A csoport 11 gondozott részvételével zajlott heti rendszerességgel, összesen hét alkalommal.

A közös munka célja az önismeret, az együttműködés fejlesztése, élményszerzés - figyelembe véve a csoporttagok életkori és életviteli sajátosságait, rendszerigényét, ismeretszintjüket, mentális – és fizikai képességeiket. Törekedtünk a biztonságos, elfogadó közeg megteremtésére, ahol bátran lehet vállalni az érzelmeket, őket aktuálisan foglalkoztató kérdéseket.

A csoport záró foglalkozásán, a gondozottak elismerésként, oklevelet kaptak, illetve megajánlottuk nekik a második félévben történő folytatás lehetőségét.

• **Kismama-Kispapa Klub**

Kismama- Kispapa Klub	2014. évben	2015. évben	2016. évben	2017. évben	2018. évben	2019. évben
Résztevők száma	236 fő	284 fő	293 fő	351 fő	272 fő	318 fő

2019-ben három csoportot szerveztünk. Az év elején, tavasszal majd egyet őszi kezdéssel. A foglalkozások 10 héten át tervezett tematika szerint zajlottak, páros csoportvezetéssel.

A csoportban hasonló élethelyzetben levő pároknak, családoknak adtunk lehetőséget arra, hogy a gyermekvállalás során felmerülő kérdéseikre, kételyeikre választ kapjanak. Biztonságos keretek között beszélgethettek. Bizonytalanságuk, feszültségük, félelmük csökkent.

Témáink között szerepel a várandósság, szülés, születés, gyermekágyas időszak, és a gyakorlati foglalkozásokon a gyermekgondozás alapjainak elsajátításában is segítünk.

A csoport lezárásakor a szülők már megszületett gyermekükkel együtt érkeznek.

• **Szülők iskolája**

Szülők Iskolája csoport	2014. évben	2015. évben	2016. évben	2017. évben	2018. évben	2019. évben
Résztevők száma	535 fő	433 fő	555 fő	520 fő	571 fő	360

2019-ben 4 csoport indult. A csoportok szeptembertől júniusig működtek, páros csoportvezetéssel, mentálhigiénés szakember és védőnő irányításával. A gyermekek életkoruk szerint különböző korosztály foglalkozásain vettek részt szüleikkel együtt.

A fókusz első sorban a szülőkön, többnyire a gyermekét hozó édesanyján volt. Lehetőséget nyújtottunk az őket foglalkoztató problémák megosztására, támogatást adunk életvezetési és nevelési kérdésekben. A csoport megtartó közösségként működik.

• **Testébredtő torna**

Jelen világunkban a társadalommal szemben támasztott elvárások (amik a terhelhetőség magasabb szintjét jelentik), illetve az ülőmunka előtérbe kerülése elengedhetetlenné teszik, hogy szem előtt tartsuk a fizikai fittség jótékony hatását. Minél többet teszünk az egészségünkért, annál nagyobb a lehetősége egyes keringési betegségek megelőzésének, mozgásszervi rendellenességek kialakulásának, illetve a meglévő problémák minőségi javulásának.

Az öregedési folyamatok következtében kialakuló ízületi kopások, az izomgyengülés, a csonttrikulás, az erek rugalmatlanná válása mind negatívan befolyásolják a mindennapokat, és számos egészségügyi problémát okozhatnak. A Testébredtő torna olyan természetes mozgásforma, amely megkíméli a megkopott ízületeket, javítja a perifériás vérkeringést, tonizálja az izomzatot testszerte és javítja a helytelen testtartásból adódó beszűkült izommozgást.

Intézményünk erre a célra biztosítja a Testébredtő tornát a városban és környékén élők számára. Az első foglalkozások 2019. január 8-án indultak: a nyugdíjas korosztálynak (heti két alkalommal) és ezzel párhuzamosan a fiatalabb, még aktívan dolgozóknak. A nyugdíjas csoport 12 fővel, míg az „aktív” csoport 6 fővel működött. A 2019 októberétől ismét induló tornát kizárólag a nyugdíjas korosztálynak hirdettük meg, mert olyan nagy létszámú volt a jelentkezés a tornára az előző félévben, amit a rendelkezésre álló terem nem tudott volna befogadni. Aktuálisan is heti két alkalommal biztosítjuk a torna lehetőségét azoknak, akik már a tavalyi év elejétől járnak, illetve egy külön csoportot az új becsatlakozóknak. Jelenleg csoportonként 13 főre bővült a létszám.

4. ESETMEGBESZÉLŐ CSOPORT

A szociális és egészségügyi területen dolgozó szakembereknek hirdettük meg az esetmegbeszélő csoportot, melynek célja a résztvevők szakmai személyiségének fejlesztése. Egy-egy problémás helyzet megbeszélésével a szakemberek tisztábban látják az esetben szereplők helyzetét, állapotát, a lehetséges teendőket. A szakemberek kölcsönösen segítik egymást, megosztják tapasztalataikat, így új szempontokat kapnak az eset értelmezéséhez a kompetenciahatárok és a tennivalók területén.

Az esetmegbeszélések célja a gyermekkel kapcsolatba kerülő szakemberek együttműködésének elősegítése és hatékonyabbá tétele, a kompetenciahatárok megismerése és összehangolása.

A jelzőrendszer működésének biztosítása alapvető prevenció feladat. Fontos, hogy a gyermekek védelmében a szakemberek minél korábban észleljék és jelezzék a probléma kialakulását, ezzel segítve a gyermekjóléti szolgálat munkáját.

Az aktuális eset ismertetése után feltárjuk a részletes körülményeket, pontosítjuk a tényeket, majd közösen megfogalmazzuk az esettel kapcsolatban felmerült kérdéseket, problémákat. Ezekre építve határozzuk meg a konkrét feladatokat, teendőket. Az egyes esetek alakulását folyamatosan nyomon követtük.

Megtartott esetmegbeszélő csoportok 2019-ben:

- Területi védőnők: havonta egy alkalommal
- Iskolai védőnők: havonta egy alkalommal
- Mentálhigiénés szakmacsoport: hetente egy alkalommal

III. Védőnői szolgálat

Az Egészségmegőrzési Központ 2011. január 1-jétől végzi a védőnői feladatok ellátását. A Védőnői Szolgálat 14 területi védőnői és 8 iskolavédőnői körzettel rendelkezik. A 14 körzetet 13 területi védőnő, a 8 iskolavédőnői körzetet 8 főállású iskolavédőnő látta el. A védőnői feladatok ellátásának fedezetét az Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) biztosítja a 43/1999. (III.3.) Kormányrendeletben meghatározottak alapján.

A területi védőnők feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. E rendelet alapján a védőnő köteles ellátni az ellátási területén lakókkal rendelkező személyeket, valamint a körzetében jogszzerűen tartózkodó azon személyeket, akik az ellátás iránti igényüket a védőnőnél bejelentik. A védőnői ellátás kötelező és a lakhely szerinti körzetben dolgozó védőnővel történik (szabadon nem választható). A védőnők az egészségügyi alapellátás részeként nyújtják szolgáltatásukat, szakmai szabályok és iránymutatások mellett, a gondozottak igényeit figyelembe véve. A klasszikus védőnői ellátás színterei a családok otthona, valamint a tanácsadó, ahol a státusz vizsgálatok történnek. A védőnők a gyermekvédelmi jelzőrendszer fontos tagjai, akik a családokban nevelkedő gyermekek érdekeit védik, figyelik

testi-lelki-erkölcsi-érzelmi fejlődésüket, javaslatokat tesznek a veszélyeztető tényezők elhárítására, szükség esetén a védelembe vételt kezdeményezik. Dunaújvárosban az Egészségmegőrzési Központ nagy hangsúlyt fektet arra, hogy védőnői és mentálhigiénés szakemberei a megelőzést szem előtt tartva a mindennapi gyakorlatban hatékonyan működjenek a gyermekvédelmi jelzőrendszerben.

Ennek érdekében:

- A törvényben meghatározott feladatokon túl már a fogantatás pillanatától ingyenesen és önkéntesen igénybe vehető szolgáltatásokkal (kismama-papa klub, szülők iskolája, életvezetési tanácsadások, mediáció, személyiségfejlesztő iskolai programok stb.) segíti az egészséges gyermekek születését, a családok kiegyensúlyozott működését Dunaújvárosban.
- A kis súlyú újszülötteket a védőnők elirányítják a Pedagógia Szakszolgálat szakembereihez vizsgálatra, hogy ne maradjanak ki a korai fejlesztésből.
- A védőnők folyamatosan kapcsolatot tartanak a jelzőrendszer szakembereivel, gyakran közös családlátogatásokkal adnak nyomtatékot az egységes gyermekvédelmi elvárásoknak a gyerekek érdekében (játsszák, lavírozás elkerülése érdekében).
- A státuszok felvételének szempontrendszerét, egységes, jó szakmai színvonalú elvégzését a munkáltató és a szakfelügyelő is kontrollálja.
- A munkáltató rendszeres esetmegbeszélésekkel, egyéni konzultációs lehetőségekkel segíti a védőnők szakmai munkáját, fejlődését.

Munkáltatóként a szakszerű, támogató, biztonságos munkavégzési feltételek megteremtésével is nehezen enyhíthető a munkatársaknál a túlterheltség, és az abból adódó kiégés is reális veszélyt jelent.

Területi védőnők

Gondozottak létszámadatai 2015-2019 között

Év	Gondozottak összlétszáma	A gondozottak létszámának változása az előző évhez képest
2015. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	2991 fő	
2016. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3366 fő	375 fő
2017. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3335 fő	-31 fő
2018. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3028 fő	-307 fő
2019. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	2575 fő	-453 fő

Létszámadatok megoszlása 2016-2019 (december 31-ei állapot)

Év (dec. 31-én)	Várandósok száma	Újszülöttek száma	0-6 évesek száma	Összesen
2016	702	409	2381	3492
2017	629	393	2288	3310
2018	543	332	2238	3113
2019	527	311	2139	2977

A két táblázatban megjelenő különbségek abból adódnak, hogy az első táblázatban szeptember 30-ai, a másodikban december 31-ei adatok szerepelnek.

Várandós- és nővédelmi gondozás

Minimális csökkenés látható a gondozott várandósok számában. Viszont életkortól függetlenül sok az egészségügyi okból rizikós kismama. A fokozott gondozottak aránya 42%! Egy gondozatlan terhesség derült ki a szülések során. A dohányzók aránya sajnos ismét emelkedett, minden 8. várandós dohányzik. Két 18 éven aluli gondozottunk is volt.

A várandóssal tanácsadón és a látogatások alkalmával átlagosan 5-6-szor találkoztunk.

Többször (közel 400 alkalommal) beszélünk a nővédelmi témákban az édesanyákkal.

Év	Várandósok száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)	Dohányzó várandósok száma
2017	629	229 (201+14+5)	51
2018	543	174 (165+ 4+5)	55
2019	527	217 (201+8 + 8)	64

Csecsemő gondozás

Évről évre látható a születésszám csökkenése. Ismét kevesebb (9,3%-kal) gyermek született, mint tavaly. A koraszülöttek aránya csökkent (5%), a fejlődési rendellenességgel született újszülöttek száma stagnált (1%). A látogatások aránya nem változott, a tanácsadáson való megjelenések száma csökkent, ami a létszámok változásával magyarázható.

Év	Újszülöttek szám	Ebből koraszülött
2016	409	33
2017	393	31
2018	332	21
2019	311	16

Az 1 éves korban kötelező szűrővizsgálatot a gyermekek 99%-ánál elvégeztük. A megvizsgált gyerekek 26%-ánál találtunk eltérést, közülük minden 4. gyermeket fokozott gondozásban részesítünk. Saját hatáskörünkben eljárva a gyermekeket a Pedagógiai Szakszolgálathoz vagy a házi orvosukhoz, ill. (beutaló nélküli) szakrendelésre irányítjuk.

Az anyatejes táplálás mutatói nem változtak az előző évhez képest. Minden 3. gyermek 1 éves koron túl is kap még anyatejet.

Év	1 évesek száma (fő)	Megvizsgáltak száma (fő)	Túlsúlyos (fő)	Vékony/sovány (fő)	Mozgásfejl. eltérése (fő)	Beszéd-fejlődés eltérése (fő)	Látás-probléma (fő)
2017	400	399	21	56	19	5	4
2018	371	362	16	47	15	1	5
2019	305	301	15	41	19	1	2

1-3 évesek gondozása

Ebben a korosztályban is megfigyelhető a létszámcsökkenés. Sajnos emelkedett a veszélyeztetettek aránya! A látogatások száma nőtt, a tanácsadáson való megjelenés kevesebb lett, ami egyenesen arányos a létszámváltozással. A közösségbe járó gyermekek fejlődését is követjük, rendszeresen érdeklődünk a bölcsődéket ellátó kolléganők segítségével.

Év	1-3 évesek száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)
2017	705	75 (56+16+3)
2018	738	64 (45+15+4)
2019	661	74 (54+18+2)

A 3 éves kori védőnői szűrővizsgálatra a szülők 96%-a elhozta gyermekét. Betegség vagy a szülővel való kapcsolatfelvétel nehézsége miatt lehetséges, hogy a vizsgálat időben csúszik, de egy gyermek sem maradhat ki a szűrésekből, ez a gyermek joga, a szülő kötelessége. Az alábbi táblázatban felsorolt eltéréseket tapasztaltunk a gyerekek 43%-ánál. Még mindig a beszédfejlődés késése, elmaradása a legáltalánosabb eltérés. A túlsúlyosok száma csökkent, viszont jelentősen emelkedett az átlagnál vékonyabb, soványabb gyermekek aránya. Látásélesség problémájával, jóval több kisgyermeknél talákoztunk. Ebben az életkorban már eszközös vizsgálatok is történnek (vérnyomásmérés, hallásvizsgálat, látásvizsgálat). Ilyenkor még esetleges a gyermekek együttműködése a védőnővel, ez nagyban függ attól, hogy a szülő mennyire készíti fel a gyermeket a vizsgálatra, ill. találkozott-e már a védőnővel a gyermek. A gyermek tiltakozása esetén újra próbálkozunk egy másik alkalommal vagy szakrendelésre irányítjuk őket. Az eltérések miatt a gyermekeket ugyancsak házi orvoshoz, Pedagógiai Szakszolgálathoz vagy szakrendelésre irányítjuk.

Év	3 évesek száma	Megvizsgáltak száma	Túlsúlyos (fő)	Vékony/sovány (fő)	Beszéd-fejlődés eltérése (fő)	Látás-probléma (fő)	Hallás-probléma (fő)
2017	359	345	22	34	20	24	6
2018	311	296	26	23	38	7	4
2019	335	320	18	39	43	30	7

3-6 évesek gondozása

Kevesebb gyermeket gondoztunk, mint az elmúlt évben. Emelkedett a fokozott gondozást igénylők aránya, ezzel párhuzamosan a családlátogatások száma is. A tanácsadáson való megjelenés nem változott. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy – az elvártnak megfelelően – majdnem minden kisgyermekkel az otthonában és a szűrővizsgálat alkalmával is talákoztunk. Az óvodások szűrésének,

látogatásának időpont egyeztetése talán könnyebben megvalósul, mert a heti 40 órás munkaidőt magunknak oszthatjuk be!

Év	3-6 évesek száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)
2017	1234	94 (68+24+2)
2018	1214	84 (66+15+3)
2019	1173	96 (61+31+4)

A kötelező, 5 éves kori szűrésen a gyermekek 95%-a jelent meg. Ennek a korosztálynak a szűrése - ha csúszással is - mindenképpen megtörténik, mert az iskolai beíratásnál a gyermeknek rendelkezni kell e dokumentummal.

A túlsúlyosság negatív hatása és az ebből eredő szövődmények (pl. magas vérnyomás, mozgásproblémák) már ebben az életkorban megmutatkoznak. Az óvodában is látjuk őket, az óvónők nemcsak a testi, de az ezzel járó magatartászavarokról is beszámolnak. Nehéz a szülők meggyőzése, együttműködésük megnyerése a gyermek érdekében. Előfordul, hogy emiatt a gyermekvédelmi rendszernek kell jeleznünk.

Minden korosztály fejlesztésénél szükséges lenne a megfelelő szakember elérhetősége.

Év	5 évesek száma (fő)	Megvizsgáltak száma (fő)	Túlsúlyos (fő)	Vékony/ sovány (fő)	Beszéd- fejlődés eltérése (fő)	Látás- probléma (fő)	Hallás- probléma (fő)
2017	311	394	26	38	17	27	24
2018	305	295	18	25	30	27	12
2019	308	301	28	28	22	27	15

Bölcsődei, óvodai gondozás

Hasonlóan az előző évekhez, 3 havonta tisztasági szűrést végzünk az óvodákban, valamint a jelzőrendszer hatékony működése érdekében havi rendszerességgel konzultálunk az egységvezetőkkel a problémát mutató gyermek ügyében. A város 5 bölcsődéjébe ugyanilyen céllal minden hónapban ellátogatunk.

Állandó probléma a közösségekben a fejtetvesség. Ennek megoldására egyre több időt, energiát fordítunk a mindennapi munkában.

7-18 évesek gondozása

Azok az óvodások is, akik elmúltak 7 évesek, de még nem mentek el iskolába, hozzánk tartoznak. Most még emelkedést látunk, ami 2020-tól változni fog az új beiskolázási törvény miatt.

Év	7-18 évesek száma
2017	221
2018	123
2019	181

Családok

Év	Családok száma	Dohányzás	Gyermek-bántalmazás	Gyermek-elhanyagolás	Gyermek-védelmi intézkedés
2017	2033	575	0	6	66
2018	1928	504	6	9	64
2019	1840	440	8	7	85

A családok és családlátogatások száma arányosan csökkent. A dohányzás a családok 24%-ában van jelen. Fizikai gyermekbántalmazásról nem értesültünk, de a szülők közötti konfliktusok negatívan hatnak a gyermekekre is. Tudjuk, hogy a lelki bántalmazás mélyebben érinti a gyermekeket. Aggasztó, hogy a családon belüli erőszak (általában az anya felé) egyre gyakoribb, rendőrségi intézkedés is többször történik. Félnék az érintettek, titkolni próbálják a bántalmazást, tagadják azt. Az utolsó pillanatban kérnek segítséget, gyakran menekülnek. A gyermekvédelemmel és közintézményekkel közösen próbáljuk a jeleket felismerni. 85 esetben kellett valamilyen intézkedést elindítani.

Gyermekvédelem-jelzőrendszeri tevékenység

A születések száma évről évre csökken. A gyermekvédelmi jelzések száma nem lett kevesebb! A családon belüli erőszak, a szülők felelőtlen magatartása, életvitele, helytelen nevelési elvei veszélybe sodorja a gyermekeket.

Az Egészségmegőrzési Központban 10 esetmegbeszélést tartottunk. Fentiekén kívül 16 esetben helyzetértékelést készítettünk pl. a kórház felé újszülött hazaadásához.

Az Útkeresés Segítő Szolgálatnál esetkonferencián, szakmaközi megbeszéléseken 21 alkalommal vettünk részt.

7 alkalommal voltunk védelembevétel felülvizsgálati tárgyaláson. Összesen 25 írásos véleményt küldtünk gyámhivatal, gyermekjóléti szolgálat kérésére.

Bírósági meghallgatáson, családon belüli bántalmazás miatt, egy kollégánőt vett részt.

Az Útkeresés Segítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, illetve óvodák, bölcsődék szakembereivel közösen kétszer beszélgettünk az adott korcsoport problémáiról.

A jelzőrendszer hatékony működése érdekében folyamatosan konzultálok a gyermekjóléti szolgálat csoportvezetőjével.

Esetjelzés oka	Jelzés az Útkeresés Segítő Szolgálatnak/ Gyámhivatalnak	Érintett várandósok száma	Érintett gyermekek száma
Fiatalkorú várandós	2	2	0
Titkolt, illetve alulgondozott terhesség	1	1	0
Családi konfliktus	4	1	3
Ismeretlen címen való tartózkodás	5	1	6
Szülői elhanyagolás	7	0	7
Gyermeknevelési problémák	3	0	6
Család életvitele	5	1	5
Családon belüli bántalmazás	7	1	8
Lakhatási probléma	2	2	0
Együttműködés hiánya	11	5	7
Összesen:	47 esetjelző	14 fő	42 fő

Egészségnevelés

Az Egészségmegőrzési Központ keretein belül az alábbi rendezvényeket tartottuk:

- Szülők iskolája
- Kismama-papa Klub
- Születés hete program
- Lelki egészség napja
- Babamasszázs,
- Babás találkozók
- Mellrák elleni séta.

A programokat önállóan vagy más szakemberekkel együtt tervezzük és bonyolítjuk le (védőnő, mentálhigiénés szakember, szülésznő, szülész-nőgyógyász szakorvos, kórházi védőnő, pedagógus, gyermekorvos, gyógytornász, jóga oktató, fogászati asszisztens). Közel 1500 fő jelent meg ezeken az összejöveteleken.

Esetmegbeszélések

A kiegészítő megelőzése kiemelten fontos, melyet a szakmai megbeszélésekkel érünk el. Havonta az esetmegbeszéléseken egyeztetjük a felmerülő kérdéseket, kompetencia határokat, átbeszéljük az esetleges nehézségeket, elakadásokat, melyet az intézmény vezetője és helyettese tartanak. A heti megbeszélések célja a történések átadása, melyet a csoportvezető tart.

Szakmai kapcsolatok

A szakmai kapcsolatok ápolása, az új információkhoz jutás elengedhetetlen. A város minden olyan intézményével, szakemberével kapcsolata van a területi védőnőknek, akik a 0-7 éves korosztállyal dolgoznak.

Tavasszal megbeszélést tartottunk a helyi drogambulancia vezetőjével. Lehetőségünk volt Ráckeresztúron a fiatalok drogterápiás otthonának megtekintésére. Ősszel kiegészítő megelőző tréningen vettünk részt. A járási vezető védőnő szervezésében 5 munkaértekezleten voltunk. 4 hétig főiskolás védőnő hallgató töltötte nálunk a szakmai gyakorlatát.

Összefoglalva

A területi védőnők a várandósság kezdetétől a gyermek 7 éves koráig gondozzák a családokat. A védőnői szolgálat munkatársai nem hatóság, de kulcsszereplő a gyermekvédelmi jelzőrendszerben melynek tagjaként a szülői veszélyeztetést kell észrevenniük és jelezniük.

Egységes szellemben, de különböző személyiségként dolgoznak védőnőink. Minden esetben a családok korrekt szakmai támogatása és a gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése a cél. 2011 óta egy védőnői tanácsadóban látjuk el a város lakosságát. A tanácsadó helyiségei megfelelő eszközökkel felszereltek, javításuk, cseréjük folyamatos. A megjelenések száma mutatja a maximális kihasználtságot. A korábbi évekhez hasonlóan 9 ezer fő jelent meg a tanácsadóban

1. Iskolai védőnők

Iskolavédőnői tevékenység

A főállású iskolavédőnők feladata az oktatási intézményekbe járó gyermekek egészségügyi ellátása, szűrése, egészségnevelése. Munkájukat az oktatási intézményekkel egyeztetett munkaterv szerint végzik, mely tartalmazza a szűrővizsgálatok, védőoltások tervezetét, az iskola tervezett egészségfejlesztési programjait. Egész évben folyamatos az ifjúságvédelmi felelőssel a kapcsolattartás, a gondozott diákok nyilvántartásba vétele, valamint a veszélyeztetett tanulók állapotának nyomon követése.

Az önállóan végzett feladatokhoz a minimum feltételek valamennyi védőnő számára biztosítottak voltak.

2019 őszén megkezdődtek a korábbi védőnői szoba felújítási munkálatai a Dunaújvárosi SZC Dunaferri Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában. A cél orvosi szoba kialakítása, hogy az ott tanuló diákok vizsgálata helyben történhessen.

A Dunaújvárosi SZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma orvosi szobájában szeptember elején tisztasági festés és takarítás történt.

A Dunaújvárosi SZC Dunaferri Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Apáczai Csere János utcai Telephelyén a védőnői szobában szeptemberben megtörtént a tisztasági festés és a bútorzat egy részének cseréje.

2019-ben az általános és középiskolákban 8 főállású iskolavédőnő látta el az iskolavédőnői feladatokat. A diák létszámcsökkenése miatt egy iskolai védőnőnek át kellett mennie a területi védőnői csoportba.

ÖSSZESÍTETT LÉTSZÁMADATOK

Ellátott iskolai tanulói létszám szept. 30-i állapotnak megfelelő adat (általános és középiskola)		Változás az előző évhez képest
2014. év	8485 fő	
2015. év	8077 fő	- 408 fő
2016. év	7555 fő	- 522 fő
2017. év	7479 fő	-76 fő
2018. év	7035 fő	-444 fő
2019. év	7024 fő	-11 fő

Az ellátandó tanulók létszáma folyamatos csökkenést mutat, 2019-re a diáklétszám 11 fővel lett kevesebb.

Védőnői szűrések

A védőnői szűrések a rendeletben előírt módszertani irányelvek szerint zajlottak, összesen 4389 szűrés történt.

A diákokat egyénre szabott tanácsokkal látták el a védőnők, a tanulók egészségi állapotáról a szülők minden esetben írásbeli tájékoztatást kaptak. A szűrések során észlelt változásokat a védőnők jelezték az iskolaorvosoknak.

Szűrések során tapasztalt testi elváltozások közül leggyakrabban az alábbiak fordultak elő:

- elhízás
- a statikai rendszer eltérései (mozgásszervi elváltozások): lúdtalp, tartási rendellenességek, gerincferdülés
- nem megfelelő szájhigiéné, fogászati kezelések elmaradása

Oltások

Az iskolai kampányoltások megszervezése, lebonyolítása rendben megtörtént, 2197 fő oltásának előkészítésében vettek részt a védőnők.

A külföldről érkező tanulók oltási rendjének a hazaival való összeegyeztetése, és a szükséges védőoltások pótlása is megtörtént.

A HPV oltás 2019. évi őszi kampányában az oltásra jogosultak 79%-a igényelte az ingyenes oltóanyagot, az ő oltásuk is megtörtént.

Tisztasági szűrések

Az iskolai védőnők kiemelt feladata a diákok személyi higiéniájának ellenőrzése. 2019-ben 13.601 tisztasági szűrés történt az iskolákban, a szükséges kezelések megvalósultak. A tanulók elhanyagolt személyi higiéniája és a fogazatuk rossz állapota bizonyos szakmacsoportok betöltésénél komoly problémát jelentett.

Pályaalakmassági vizsgálatok

2019 májusában valamennyi, a 2019/20-as tanévben 9. évfolyamon Dunaújvárosban szakmát tanuló nyolcadik osztályos tanuló elsőfokú pályaalakmassági orvosi vizsgálatát megtörtént az iskolavédőnök aktív közreműködésével.

Védőnői fogadóórák

Probléma jellege	Összesen fő
Családi problémák	17
Lelki problémák	25
Életmódváltásról tanácsadás	12
Fogamzástáglásról	14
Tanulással kapcsolatos	4
Továbbtanulással kapcs.	3
Figyelemre vágyik	3
EMK-ba vagy más intézménybe irányítás	10
Konzultáció szakemberrel	32
Konzultáció szülővel	55
Konzultáció oszt.főnökkel	87
Kábítószer-problémák	1
Iskolába való beilleszkedési problémák	1
Gyógyszerezéséről megbeszélés	1
Elsősegélynyújtás	83
Leletvisszahozás, dokumentálás	578
Hiányzásokkal kapcsolatos problémák	5
Egészségügyi ellátás	237
Gyógytestneveléssel kapcs.megbeszélés	51
Oltási könyv bemutatása, oltások ellenőrzése	96
Konzultáció ifjúságvédelmi felelőssel	14
Kontrollvizsg. (pl. látás, hallás, vérnyomásmérés)	188
Összesen:	1517

Iskolai órák

Iskolavédőnői foglalkozások száma 2019-ben

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen
1.	5	10	112
2.	6	12	126
3.	8	16	172
4.	11	44	265
5.	12	24	282
6.	14	29	337
7.	13	27	283
8.	12	25	263
9.	26	81	631
10.	27	81	639
11.	31	92	742
12.	20	22	476
Összesen:	185	463	4 328

Iskolavédőnői foglalkozások téma szerinti megoszlása 2019-ben

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
1.	Napirend, tisztálkodás	10
2.	Egészséges táplálkozás I.	12
3.	Balesetek megelőzése	16
4.	Serdülőkori változások I.	44
5.	Egészséges táplálkozás II.	24
6.	Káros szenvedélyek	29
7.	Serdülőkori változások II.	27
8.	Felelősség a szerelemben	25
9.	Káros szenvedélyek	35
	Fogamzásgátlás	46
10.	Fogamzásgátlás	52
	Káros szenvedélyek	29
11.	Abortusz- és daganatprevenció	92
12.	Szexuális úton terjedő betegségek	22
Összesen:		463

2019-ben az iskolavédőnők 463 órát tartottak 185 osztályban 4328 diák részvételével.

Egyéb tevékenységek:

Tantestületi értekezletek

Tantestületeken 19 alkalommal vettek részt az iskolavédőnők, ahol tájékoztatást adtak az aktuális információkról, feladatokról pedagógusoknak, illetve beszámoltak az éves tapasztalatokról.

Szülői értekezletek

Szülői értekezleteken 24 alkalommal voltak jelen az iskolavédőnők, ahol tájékoztatták a szülőket a várható iskola-egészségügyi ellátásról, az iskolavédőnői tevékenységről.

Beiratkozások

Az iskolavédőnők részt vettek az általános és középiskolai beiratkozásokon. Júniusban az általános iskolák védőnői bekapcsolódtak a leendő középiskolások beiratkozásának tevékenységeibe, hogy még gördülékenyebben történjen az adminisztráció, ezzel is csökkentve a várakozási időt.

Elsősegélynyújtó versenyekre való felkészítés

A Vöröskereszt által szervezett elsősegélynyújtó versenyre a Dunaújvárosi Dózsa György Általános Iskola iskolavédőnöje készítette fel az iskola csapatait, majd a versenyre is elkísérte a diákokat. (II. és III. helyezést értek el.)

Klubfoglalkozás

A Dunaújvárosi Lorántffy Zsuzsanna Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiumának iskolavédőnöje a kollégiumvezető kérésére heti rendszerességgel „Tini klub”-ot vezetett az ott lakó diákoknak.

Egészségnapok

Az iskolai egészségnapok szervezésében, lebonyolításában is részt vettek az iskolavédőnők.

Továbbképzések

- Védőnői munkaértekezletek
 - 2019. 03. 01. Jó gyakorlatok bemutatása a védőnői tevékenységek során. Gyermekvédelem a kórházban
 - 2019. 09. 20. A korai kommunikáció fejlődése és az autizmus
 - 2019. 11. 22. A védelembé vételhez kapcsolódó gyámhatósági eljárások szabályai
 - 2019. 12. 14. Önértékelés, aktualitások
- Védőnői szakmai napok, továbbképzések
 - 2019. 03. 22. „Bőr-örök” című pontszerző továbbképzés (Székesfehérvár)
 - 2019. 03. 27. A Fiatalkorúak Drogrehabilitációs Központjának megtekintése (Ráckeresztúr)
 - 2019. 06. 19. Magyar Védőnői Nap (Székesfehérvár)
 - 2019. 09. 12. „Kiegészítő konfliktusok nélkül” című pontszerző képzés (Dunaújváros, EMK)
 - 2019. 10. 12. Mellrák elleni séta és szakmai nap (Dunaújváros)

- 2019. 10. 22. Iskola-egészségügyi továbbképző tanfolyam (Budapest – egy iskolavédőnő vett részt)

Esetmegbeszélés

A kiegészítő megbeszéléseként az iskolavédőnők heti rendszerességgel a csoportvezető részvételével szakmai megbeszélést tartanak az Egészségmegőrzési Központban. Havi egy alkalommal az intézményvezető és helyettese vezetésével esetmegbeszéléseken vesznek részt, ahol az aktuális esetekről, tapasztalatokról, kompetencia határokról konzultálnak.

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

Az ifjúság-egészségügyi szolgálat a 2019-es évben is az Egészségmegőrzési Központ orvosi rendelőjében, valamint az iskolákban kialakított, engedéllyel rendelkező iskolaorvosi rendelőkben látta el feladatait. A szolgálat orvosai Dunaújváros középfokú tanintézményeiben tanuló diákok kötelező (megelőző jellegű) szűrését, valamint a szakmai képzésben résztvevő diákok alkalmassági vizsgálatát végzik. Az orvosi vizsgálatok az osztályfőnökökkel előre egyeztetett időpontban történtek tanítási időn belül.

A vizsgálatok az alábbi jogszabályok és rendeletek alapján történtek:

- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 15/2005. (V. 2.) EüM rendelet az egészségügyi szolgáltatók szakmai felügyeletéről
- Testnevelési kategória elbírálásához: A testnevelési kategóriába sorolás egészségügyi szempontjai OGYET 2007.
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

Ellátott feladatok:

1. *Szakközépiskolai, szakközépiskolai osztályok páros évfolyamainak (10. és 12. osztály) kötelező szűrővizsgálata*, melyet minden alkalommal védőnői alapszűrés előzött meg.

Vizsgálatok során szerzett tapasztalatok:

- Továbbra is első helyen a mozgásszervi elváltozások állnak: lúdtalp, hanyag testtartás, gerincferdülés, térdízületi problémák. Ezek a problémák összefüggésben vannak az ülő életmóddal, a képernyő előtt töltött idő növekedésével.
- Vizsgálataik során emelkedő tendenciát találtak a nyers látásélesség csökkenés előfordulásában is.
- Egyre több diák szorul szemüveg vagy kontaktlencse viselésére. Napközben sok időt töltenek a számítógép előtt, valamint egyre többször néznek közelre, a mobilon, tableten kicsik a betűk, az ábrák így erőltetik a szemüket. Sok tanuló azonban a felírt szemüveget napközben alig vagy egyáltalán nem használja. Kontaktlencsét viselők között sokkal kisebb ez az arány.
- Hallásvizsgálat során több diáknál találtak úgynevezett zajcsipkét, illetve halláscsökkenést. Rizikó faktorként a telefonok és egyéb elektronikai eszközök túl sokáig és túl hangosan történő hallgatása említhető meg, mely a későbbiekben maradandó halláskárosodáshoz vezethet.
- Az elmúlt években minden életkorban és mindkét nemből nőtt a túlsúlyos és elhízott tanulók aránya.
- Fogszuvasodás szempontjából a gyermekeknek mintegy fele veszélyeztetett, melynek hátterében nagy szénhidrát tartalmú ételek, cukros üdítők fogyasztása és nem utolsósorban az elhanyagolt szájhygiéné áll.

2. *Védőoltások pótlása:* az iskolába történő beiratkozáskor a védőnők ellenőrzik az érvényben lévő oltási naptár szerint a védőoltások meglétét. Amennyiben hiányzó védőoltásra derül fény azok pótlása az előírt oltási protokoll szerint történik. Azok a külföldi diákok, akik életvitel szerűen három hónapnál hosszabb ideig tartózkodnak országunkban és a hivatalosan kikért oltási lapjuk alapján oltás elmaradásuk van, szintén pótot oltásban részesülnek.

3. *Testnevelés óra alóli felmentések elbírálása:* mely mindenkor szakorvosi javaslat alapján történik. Az ifjúsági orvos a testnevelési kategóriákba történő besorolást követően az iskolák felé a dokumentációt megküldte a tanulók névsorával. Minden év szeptemberében előre meghirdetett időpontban történik a felmentések elbírálása. Év közben a fogadóórákon lehetőség van új javaslatok elbírálására. Több intézményben is megszervezték a gyógytestnevelést, ahol a tanulók alap betegségének figyelembevételével vesznek részt a foglalkozáson.

4. *Egészségügyi könyvek kitöltése és érvényesítése:* bizonyos szakmai gyakorlaton való részvételhez Egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok (egészségügyi kiskönyv, C.3151 nyomtatvány) megléte szükséges. A vizsgálatokat és a dokumentum kiállítását az iskolaorvos végzi el azon tanulóknak esetében, akik a szakmai gyakorlatot együttműködési szerződés alapján végzik. Az orvosi vizsgálat mellett az egészségügyi könyv aláírásának a feltétele a negatív tüdőszűrés megléte, valamint azon tanulóknak, akik 3 év alatti gyermekekkel is foglalkoznak, a

gyakorlatuk alatt kiegészítő vizsgálatok is szükségesek (TPHA szűrés, széklet mikrobiológiai vizsgálat).

5. *Tisztasági vizsgálat keretén belül fejtetvesség és rühösség szűrése:* osztály szinten, illetve egyénileg az iskolai felkérésre. A tanulókat a szükséges tanácsokkal ellátták a kezelést illetően, valamint felhívták a figyelmüket a család szűrésének fontosságára az ismételt visszafertőződés elkerülése érdekében. Ellenőrző vizsgálatra minden tanulót visszarendeltek egy héten belül, valamint ismétlődés esetén szülővel is konzultáltak.
6. *Alapszintű újraélesztés oktatása:* harmadik éve osztály szinten gyakorlattal egybekötött oktatás történt több iskolában.
7. *Évenkénti alkalmassági vizsgálat:* a szakképzésben résztvevő tanulók részére. Ez alapján adták ki az I. fokú alkalmassági véleményt az iskola számára. A vizsgálatról a tanulók az erről szóló jogszabálynak megfelelően írásos leletet kaptak, ez egyben a szülő tájékoztatásául is szolgál, mely az esetlegesen kiszűrt eltérések alapján tovább küldési javaslatot (háziorvoshoz, szakrendelésekre) is tartalmazta.
8. *Nappali tagozaton tanuló várandós kismamák segítése:* iskolaorvosi, és védőnői szinten is megtörtént. Ellenőrzésre került a terhes gondozáson való részvételük, valamint minden esetben testnevelésóra alól felmentést kaptak. A kötelező évközi gyakorlaton való részvétel engedélyezése az egészségi állapotnak megfelelően történt, némely esetben bizonyos korlátozások bevezetése mellett (nehéz fizikai munka alól felmentést kaptak, fertőzés veszélyes környezetben nem végezheték a gyakorlatukat).
9. *Egyéni tanrendes, illetve magántanulók vizsgálata:* (sportolók, krónikus betegséggel küzdő tanulók).
10. *Diákolimpiai, valamint egyéb iskolai sportversenyek:* előtti orvosi vizsgálatot követően adott időszakra történő versenyengedély kiadása (18 év alattiaknak fél évre, 18 év felettieknek pedig egy évre szól az engedély).
11. *Iskolai szakmai gyakorlati termek ellenőrzése:* a higiéniés viszonyok, az előírt megvilágítás megléte, burkolatok épsége, elsősegély ládák megfelelő tartalma valamint azok lejáratí ideje.
12. *Oktatási idő alatt jelentkező problémák:* akut betegek, illetve balesetet szenvedők első ellátása, majd továbbküldése háziorvosukhoz vagy szakrendelésre állapotuktól függően.
13. *16 éves kori záró vizsgálat elvégzése:* melyről kinyomtatott lelet készül.
14. *Kötelező iskolaorvosi jelentés elkészítése:* tovább küldése az ÁEEK felé.
15. *Egészségügyi dokumentáció:* a törzskartonok vezetése továbbra is számítógépen történik a Sanus program felhasználásával.
16. *Beiskolázási vizsgálat (május):* A felvett szakközepes, illetve szakiskolás diákok létszámát április második felében kapta meg a szolgálat az oktatási intézményektől. Ez alapján szervezték meg a májusi vizsgálatokat. A felvételt nyert tanulók kiértékelését az iskola végzi, a megadott időpontokat mind az iskola, mind az Egészségmegőrzési Központ a honlapján közzé teszi. A leendő 9. osztályosok szakképző intézményekbe történő beiratkozása előtt az adott intézmény iskolaorvosánál beiskolázás előtti szakmai alkalmassági vizsgálaton vettek részt. A rendelkezésre álló rövid határidő miatt szoros együttműködésre van szükség az iskola vezetősége és az egészségügyi team között.
17. *Év közbeni pályamódosítás, szakmaváltás:* esetén (időközben fellépő betegség, baleset, tanintézmény váltás miatt) szükségessé vált ismételt alkalmassági vizsgálatok elvégzése megtörtént.

Osztályvizsgálatok tematikája:

2019. január: 11. gimnáziumi és szakközépiskolai évfolyamosok szűrése, valamint a második félévben kezdődő képzés egészségügyi könyvének érvényesítése (szépészet, kereskedelmi és egészségügyi szakok).

2019. február: 18. életévét még be nem töltött tanulók ismételt sportorvosi vizsgálata. Igény szerint szakképzésre jelentkező 8. osztályos tanulók részére előzetes bejelentkezés alapján tanácsadást tartunk a fogadóórak keretein belül.

10. évfolyamos tanulók szűrése.

2019. március: HÍD programos első évfolyamos tanulók szűrése a szakmai modulképzésnek megfelelően.

9. évfolyamosok szűrése.

2019. április: 13. évfolyamos technikusok szűrése. Pótszűrések, valamint a leendő 9. osztályos tanulók beiskolázási vizsgálatának megtervezése és egyeztetése az adott iskolákkal (vizsgálati időpontok átadása a szakképző intézmények számára).

2019. május és június eleje: szakképzésre jelentkezők beiskolázási vizsgálatának lebonyolítása.

2019. június vége: leendő 13. osztályos technikus diákok alkalmassági vizsgálata.

2019. július: HÍD programba újonnan felvételt nyert tanulók szakmai alkalmassági vizsgálata modulképzésekre (ABC eladó, festő). A tanévre vonatkozó kötelező jelentés elkészítése és megküldése az ÁEEK felé.

2019. szeptember: nyáron beiratkozó új tanulók vizsgálata, testnevelés felmentés elbírálása, egészségügyi könyvek érvényesítése.

2019. október és november: végzős 12. évfolyamos tanulók státus vizsgálata, valamint a végzős speciális szakképzésben résztvevő diákok vizsgálata.

2019. december: 11. évfolyamos végzős szakközépiskolások, 14. osztályos technikusok valamint a HÍD program második évfolyamos tanulók alkalmassági vizsgálata történt meg.

Középiszkolai létszámadatok alakulása 2016-2019

Év	2016	2017	2018	2019
Középiszkolai létszám	4652 fő	3790 fő	3794 fő	3656 fő

2019 évi középiszkolai adatok

Iskola	Beiratott tanulók létszáma fő	Megvizsgáltak fő	Szakrendelése utalva fő	OMFI fő	8. osztályosok szűrése fő
Dunaújvárosi SZC Hild József Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Szakiskolája	221	222	31	0	42
Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Kollégium	441	280	11	0	0
Dunaújvárosi SZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma	534	524	8	0	48
Dunaújvárosi Rosti Pál Gimnázium és Általános Iskola	68	33	2	0	0
Pentelei Mentálhigiénés Általános Iskola, Szakképző Iskola és Gimnázium	233	87	9	0	23
Dunaújvárosi SZC Lorántffy Zsuzsanna Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma	341	317	14	0	79
Dunaújvárosi SZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	437	348	19	0	86
Dunaújvárosi SZC Dunaferri Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	782	675	85	1	154
Dunaújvárosi SZC Bánki Donát Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	599	504	26	0	38
Összesen	3656	2990	205	1	470

Ifjúság-egészségügyi ellátás:

- Személyi feltételek

A feladatellátására a személyi minimumfeltételek biztosítottak voltak. 1 főállású iskolaorvos, 1 megbízással tevékenykedő iskolaorvos, 1 asszisztens, valamint az iskolai védőnők segítségével történt a középiszkolák tanulóinak iskola-egészségügyi ellátása.

- Építészeti feltételek

Az orvosi rendelők és a várakozó helyiségek esztétikusak, méretük szabályos.

2019 őszén megkezdődtek a korábbi védőnői szoba felújítási munkálatai a Dunaújvárosi SZC Dunaferri Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában. A cél orvosi szoba kialakítása, hogy az ott tanuló diákok vizsgálata helyben történhessen.

A Dunaújvárosi SZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma orvosi szobájában szeptember elején tisztasági festés és takarítás történt.

- Tárgyi feltételek

Az orvosi eszközöket a minimum feltételek alapján ellenőriztük, hiányosságot nem tapasztaltunk. A fogyóeszközök és gyógyszerek, vegyszerek beszerzése folyamatos, zökkenőmentes a szükségleteknek megfelelően.

- Informatikai feltételek

Az iskola-egészségügyi ellátás során kollégáink Sanus programmal dolgoznak, melynek frissítése megtörtént.

- Közegészségügyi helyzet

Járványos fertőző megbetegedés nem fordult elő.

Az infektókontroll biztosított a közegészségügyi előírásoknak megfelelően.

A veszélyes hulladék gyűjtése és szállítása szintén a szabályoknak megfelelően történt.

V. Az Egészségmegőrzési Központ szakmai kapcsolatai, együttműködő intézményei

- Dunaújváros általános és középiskolái
- Dunaújvárosi Tankerületi Központ
- Dunaújvárosi Szakképzési Centrum
- Útkeresés Segítő Szolgálat
- Dunaújváros bölcsődék
- Dunaújvárosi óvodák
- Dunaújvárosi Egyetem
- Házi orvosok
- Gyermekorvosok
- Pedagógia Szakszolgálat
- MRE Újváros Drogambulancia
- Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő
- Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Osztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
- Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara
- Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara
- Dunaújvárosi Bűnmegelőzési és Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Szent Pantaleon Kórház-Rendelőintézet Dunaújváros
- Dunaújvárosi Rendőrkapitányság
- Egészségfejlesztési Iroda (EFI) Dunaújváros

Egyéb szakmai tevékenységeink:

- Iskolai egészségnapokon előadások tartása
- Szakmai előadások tartása felkérésre
- Kórházi szülésfelkészítő tanfolyamon szakmai előadás
- Mellrák elleni sétán aktív közreműködés

Dunaújváros, 2020. február 25.

Kleinné Németh Judit
intézményvezető

